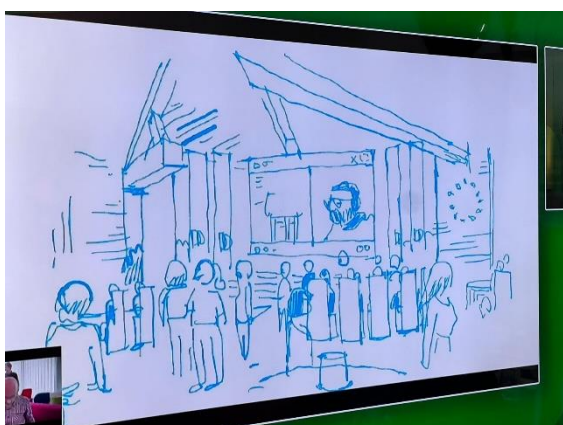

Euroopa kodanike paneelarutelu energiatõhususe teemal

2. aruteluvooru kokkuvõte

[15.-17. märts 2024]

Takistustest lahendusteni: interaktiivse veebiaruteluvooru kokkuvõte

Euroopa kodanike energiatõhususe paneeli teises voorus osales nädalavahetuse veebiarutelul ligi 144 osalejat kogu EList ning see toimus virtuaalses veebikeskkonnas „Hyperfair“ ja Interactios.

Vooru eesmärk oli koostada esmased soovitused ja neid arutada, võttes aluseks esimeses voorus kindlaks määratud kuus põhiteemat: kolm valdkondlikku teemat (hooned, transport ja energiataristu) ja kolm laiemat teemat (sotsiaalne õiglus, EL maailmamajanduses, eri osalejate huvid).

Sarnaselt esimese vooruga jagati kodanikud laupäeval 12 rühmaks ning arutelude ülesehitus nendes oli järgmine.

- **Ajurünnak:** iga rühm tegeles konkreetse teemaga ja uuris võimalusi energiatõhususe parandamiseks. Ekspertide juhendamisel koostasid kodanikud selle teemaga seotud 1-2 soovituse projekti.
- **Arendamine:** pärast lühikest pausi lihvisid kodanikud oma soovitusi ja valisid nn saadiku, kes tutvustab nende ideid teisele tööruhmale.
- **Tagasiside ja läbivaatamine:** Pärastlõunal paluti igal tööruhmalt töötada mõne teise tööruhma soovitusel kallal, seda kommenteerida, täiendada ja täpsustada. See tähendas, et rühmad said töötada rohkem kui ühe teemaga ning tagada maksimaalse ülevaate ja tagasiside.

2. aruteluvoor: päevade kaup

1. päev

Energeetika peadirektoraadi asepeadirektori Mechthild Wörsdörferi tervitussõnad: „*Põhimõtte „Energiaõhusus kõigepealt“ puhul ei piirduta üksnes õigusliku kohaldamisega. Seda põhimõtet tuleb rakendada mitte ainult kriisi ajal, vaid järgida kõikides sektorites igal ajal.*“

Tagasisaade kodanike kaasamisplatvormil esitatud ettepanekutele

Platvormi kaudu tehtud ettepanekud keskendusid üheksale energiaõhususe suurendamise mõõtmele: teadlikkus, energiaõhususe parandamine, toetused ja subiidiumid, liikuvus, solidaarsus, kütmine, roheline energia salvestamine, valgustus, keskkonناسäästlikud ja -hoidlikud alad.

Ekspertide arvamused

Teadmuskomitee eksperdid andsid esimese aruteluvooru sisu kohta tagasisidet ja jagasid oma teadmisi, et valmistada ette järgnevat arutelu.

2. päev

Laupäeval toimusid arutelud rühmades. Virtuaalses formaadis tuli päeva alguses teha mõned tehnilised kohandused, kuid seejärel tekkis põhjalik arutelu ja mõttevahetus.

Ajurünnakud põhiteemadel

Sõltuvalt rühmast käsitlesid osalejad kolme sektorit (hooned, transport ja energiaaristu), püüdes leida vastust küsimusele, kuidas muuta need sektorid energiaõhusamaks. Samuti käsitleti valdkondadevahelisi küsimusi (nt sotsiaalne õiglus, EL maailmamajanduses ja sidusrühmade erinevad huvid), et saada energiasüsteemist ja selle komponentidest täielik ülevaade.

Kogunemine veebis

Päeva lõpus kutsuti osalejaid osalema sotsiaalsemal ja vabamal üritusel, mis andis neile võimaluse üksteisega suhelda ja nautida sõbralikku virtuaalõhkkonda.

3. päev

Aruteluvooru viimase päeva juhatavad sisse kaks 75 osalejaga paneelarutelu. Eesmärk oli vahetada arvamusi veebiaruteluvooru ja soovitude kohta. Need paneelarutelud võimaldasid osalejatel jagada oma isiklike lugusid ja kogemusi alates probleemide kirjeldamisest kuni lahenduste leidmiseni, jagada seda, mida nad oma rühmas teada said, ning jätkata probleemide ja raskuste analüüsimist soovitusel koostamisel.

Üldkohtumine

Osalejad täheldasid, et hoolimata sellest, et kõik ei töötanud sama teemaga või oli arutelu lähtekoht erinev, olid laupäeval käsitletud ideed ja lahendused sarnased. Andes võimaluse õppida teiste kogemustest, laiendas paneelarutelu osalejate vaatenurki ja aitas parendada soovitude projekte, mis saavad lõpliku kuju kolmanda aruteluvooru järel. Mõned küsimused jäid lahtiseks ning neid arutatakse paneelarutelu viimases vöorus.

2. aruteluvooru päevakava

1. päev	
14.30 - 15.30	Tervitussõnad ja Hyperfair'i keskkonnaga tutvumine
15.30 - 16.20	Esimese aruteluvooru tulemuste tutvustamine ja kodanike kaasamisplatvormi ettepanekud
16.20 - 18.00	Põhjalik arutelu teadmuskomitee ekspertidega esimeses aruteluvoorus tõstatatud põhiteemadel
18.00 - 18.30	Teise päeva tutvustus

2. päev	
9.00 - 9.30	Tervitus ja ajurünnakud eri teemadel
11.00 - 12.15	1. tööetapp: esimese soovituselise koostamise ühel kuuest põhiteemast
13.45 - 16.30	2. tööetapp: ühe soovituselise lihvimine, et esitada see teisele rühmale 3. tööetapp: töö teise rühma soovituselisega
16.30 - 17.30	Arutelu ja sotsiaalne üritus Hyperfair'i platvormil

3. päev	
10.00 - 11.40	Paneelarutelud: soovituselise projekti arutamine kaaskodanikega, et koguda tagasisidet ja küsimusi kolmanda aruteluvooru jaoks
12.40 - 13.25	Üldkohtumine: tagasiside rühmadelt ja nädalavahetuse arutelu käigus tehtud visuaalsete materjalide esitlus.
13.25 - 14.00	Kogu nädalavahetusele hinnangu andmine ja kolmanda aruteluvooru kavandamine

[Reedese paneelarutelu salvestise vaatamiseks klõpsake siin.](#)

[Pühapäevase paneelarutelu salvestise vaatamiseks klõpsake siin.](#)

Ekspertide arvamused kuue põhiteema kohta

Yves Marignac, ühendus négaWatt, Prantsusmaa: *Kuidas energiasüsteem toimib? Millised on asjaomased energiasektorid?*

Linda Steg, psühholoog: *Kuidas on energiatõhususe esikohale seadmine seotud infoga ja käitumisharjumuste muutmisega?*

Claudia Canevari, Euroopa Komisjoni energeetika peadirektoraat: *Milline on ELi praeguste energiatõhususe alaste jõupingutuste seis?*

Arianna Vitali, energiasäästu koalitsioon: *Millised on energiatõhususe seisukohast peamised reguleerimise ja bürokraatia aspektid?*

Camille Defard, Jacques Delors'i energiakeskus: *Millised on energiatõhususega seotud võimalused ja probleemid seoses oskuste ja tööjõuga?*

Reinhard Six, sõltumatu konsultant energiatõhususe rahastamise alal (Saksamaa) *Miljoni dollari küsimus: kust tuleb raha energiatõhususe esikohale seadmiseks?*

Kahe täiskogu istungil osalenud eksperdi seisukohad

Yves Marignac, ühendus négaWatt, Prantsusmaa:

„Energiasüsteem on keerukas. Selle mõistmiseks peame analüüsima ja hindama kõiki selle komponente. Olenemata sellest, kas me räägime transpordist, hoonetest või energiataristust, peame tagama, et igaüks saaks teha samu muudatusi. See on sotsiaalse õigluse küsimus. Samuti peame arvesse võtma energiasõltuvuse küsimust. Praegu on suurem osa ELis kasutatavast energiast imporditud. Võiksime kaaluda veel üht energiasüsteemi, mis põhineks ringmajandusel ja kohalikul majandusel.“

Linda Steg, keskkonnapsühholoogia professor

„Kui me näitame, kuidas käitumise muutmine toob kasu keskkonnale, tegutseksid inimesed aktiivsemalt, sest nad teadvustavad seda teemat. Teave, mis kodanikeni jõuab, ei võimalda mõnikord midagi ette võtta või ei ole piisavalt atraktiivne, et tegutseda (nt üürnike kodude isoleerimine, ebatõhusad elektrisõidukid, mis ei ole kodanikele taskukohased). Peame meeles pidama, et võrdsus muudab uued meetmed vastuvõetavamaks.“

Oluline arv, mida meelde jätta

30 töörühma

Kogu laupäeva jooksul vastasid teadmiskomitee liikmed töörühmade küsimustele nii kirjalikult kui ka suuliselt töörühmade töö käigus. Need kasulikud teadmised andsid kodanikele täiendavat teavet aruteludeks ja soovituste koostamiseks, avasid uusi vaatenurki, aitasid kindlaks teha põhielemendid, muutsid mõned tehnilised punktid selgemaks või andsid täiendavat teavet käsitletava teema kohta.

Intervjuu Joséga (72) Portugalist

Kuidas see veebinädalavahetus meeldis?

„Olen väga rahul. Väga huvitav oli kuulata osalejate erinevaid küsimusi ja arvamusi. See paneelarutelu on tõesti väga hariv. Minu meelest olid ekspertide sõnavõttud väga kasulikud, saime vastused oma küsimustele ja kaevuda sügavamale aruteluteemasse. Lisaks on mul hea meel selle üle, et mõne inimesega, kellega kohtusin esimeses aruteluvoorus, olen jäänud edasi suhtlema ja saime sellel nädalavahetusel uuesti suhelda.“

Mis aruteludest kõige rohkem meelde jäi?

„Nägin, missugused on erinevused ELi riikide vahel: näiteks Portugalis on tohutu bürokraatia, see võtab palju aega ja menetlused on pikad, mis raskendab näiteks taastuenergia süsteemi rakendamist ja sellesse investeerimist. Mõistsin, et energiavarustuse tagamisel, energia raiskamise vältimisel ja kulude vähendamisel oleksid lahenduseks energiakogukonnad. Samuti arvan, et õpilastele tuleks koolis seda teemat tutvustada, sest noored on meie tulevik, ja nad peaksid sellega kursis olema.“

Kas olete paneelarutelust rääkinud ka oma lähedastele?

„Kuna mul oli tehnilisi probleeme, palusin kahel oma sõbral, kes on minust nooremad, mind aidata ja seega said nad võimaluse kuulda energiatõhususest, taastuenergiast, transpordist, hoonetest, bürokraatiast... Rääkisime paneelaruteludel paljudel teemadel. Tänu sellele sain aru, kui oluline on, et kõigil oleks energiatõhusust käsitlevale teabele ligipääs.“

Oluline teave kodanike kaasamisplatvormi kohta

9 mõõdet ja 20 kodanikuteemat

Teadlikkus

Suurendada teadlikkust

Teavitada kodanikke nende käsutuses olevatest

Korraldada koosolekuid ja mõttevahetusi kõigil tasanditel

Julgustada kodanikke oma käitumist muutama

Harida kodanikke võimalikult noorest eest

Solidaarsus

Solidaarsus kui vastus ökoloogilisele kriisile

Energiatõhususe parandamine

Kollektiivne tegutsemine

Võitlus mitte-energiatõhusate hoonete vastu

Lihtsustada menetlusi

Valgustus

Valgustusharjumuste muutmine

Toetused ja subsiidiumid

Toetuste rakendamine ja rangete standardite jõustamine

Maksud vastutustundlikuma tarbimise edendamiseks

Investeeringud teistsuguse energiatarbimise edendamisse

Liiklus ja pehme liikuvus

Säästva transpordi soodustamine

Saastavate transpordivahendite

Keskkonnasäästlikud ja -hoidlikud

Maastike säilitamine

Linnade rohestamine

Küte

Küttesüsteemide tõhusam kasutamine

Kaugküttelehenduste rakendamine

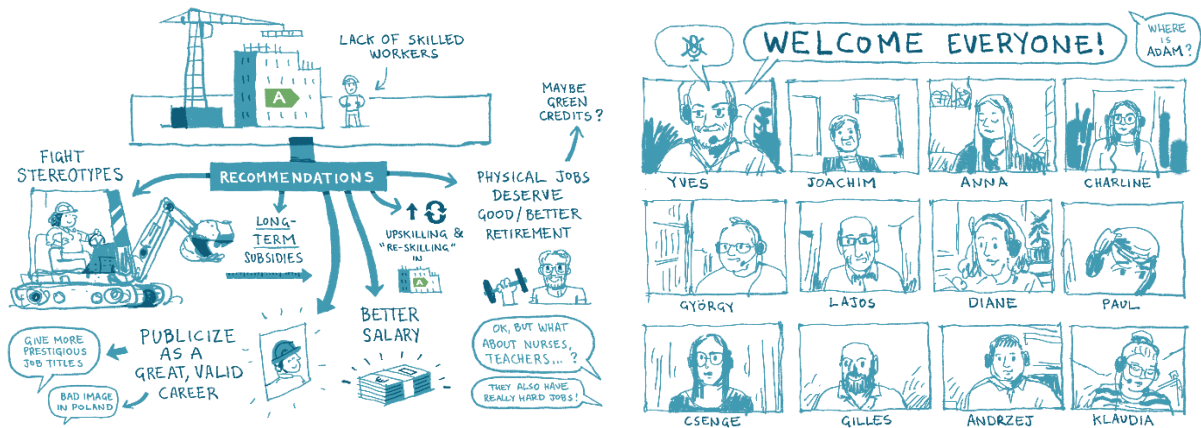
Rohelise energia tootmine ja

Rohelise energia parem tootmine ja salvestamine

[Tutvuge kodanike kaasamisplatvormiga](#)

Nädalavahetus meie visualiseerija Sylvain Mazas' silmade läbi

Sylvain Mazas kujutas aruteluvooru käiku graafiliselt. Allpool on esitatud väike näide tema tööst. Sellest, kuidas ta täiskogu istungit visuaalselt ja kaasahaaravalt kajastas, rikastades oluliselt istungi dünaamikat.

Meenusus ja kõigi kolme aruteluvooru eesmärgid

1. aruteluvoor, 23.-25. veebruar 2024: kodanike kogemused energiatõhususega ja millised on nende arvates kogu energiasüsteemi peamised probleemid.

2. aruteluvoor, 15.-17. märts 2024: probleemidele lahenduste leidmine ja soovitude projektid.

3. aruteluvoor, 12.-14. aprill 2024: soovitude kokkuvõtmine, arutamine ja heakskiitmine.